

Spis treści

Wykaz ważniejszych skrótów	13
Wstęp	15
Rozdział 1. Koncepcja klastrów w naukach ekonomicznych	19
1.1. Teoria klastrów w perspektywie nauk ekonomicznych	19
1.1.1. Ekonomia klasyczna i neoklasyczna	19
1.1.2. Nurt instytucjonalny	24
1.1.3. Teoria ekonomii ewolucyjnej — znaczenie innowacji	28
1.2. Rola klastrów w rozwoju trwałym i zrównoważonym oraz w realizacji zasad społecznej gospodarki rynkowej	29
Rozdział 2. Teoretyczne i praktyczne aspekty konkurencji oraz konkurencyjności	35
2.1. Konkurencja i konkurencyjność	35
2.1.1. Konkurencja, jej skutki i ochrona	35
2.1.2. Pojęcie konkurencyjności i miary jej oceny	44
2.2. Przewaga konkurencyjna przedsiębiorstw	53
2.2.1. Warunki funkcjonowania przedsiębiorstw	54
2.2.2. Rodzaje przewag konkurencyjnych przedsiębiorstw i ich źródła	61
Rozdział 3. Podstawy wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw i regionów	67
3.1. Rozwój przedsiębiorczości	68
3.2. Kształtowanie jakości środowiska lokalnego	75
3.3. Polityka konkurencji	78
3.4. Zmiana struktur organizacyjno-własnościowych podmiotów ...	84
Rozdział 4. Innowacyjność gospodarki	91
4.1. Innowacje i innowacyjność	91
4.2. Podmioty w procesie innowacji	96
4.3. Związek innowacyjności z konkurencyjnością	103
4.3.1. Zarządzanie jakością a konkurencyjność	103

4.3.2.	Jakość i satysfakcja konsumenta a innowacyjność	110
4.3.3.	Bariery techniczne — eksport, import i jakość	112
4.3.4.	Czas i szybkość a innowacyjność	116
4.3.5.	Elastyczne systemy produkcji a innowacje	120
4.3.6.	Dyferencjacja produktów a innowacyjność	130
Rozdział 5.	Praktyczne aspekty oceny innowacyjności gospodarek	139
5.1.	Wpływ innowacyjności na wzrost gospodarczy	139
5.2.	Analiza innowacyjności gospodarek	148
5.2.1.	Sumaryczny indeks innowacyjności w Unii Europejskiej (SII)	148
5.2.2.	Globalny sumaryczny indeks innowacyjności (GSII)	153
5.3.	Aktywność innowacyjna krajów Unii Europejskiej	155
5.4.	Miejsce Polski w rankingu innowacyjności państw	159
5.4.1.	Polska na tle świata i Unii Europejskiej	159
5.4.2.	Regiony polskie na tle regionów europejskich	161
5.4.3.	Innowacyjność województw w Polsce	162
Rozdział 6.	Sieci przedsiębiorstw a klastry biznesowe	167
6.1.	Sieci przedsiębiorstw w teorii i praktyce	167
6.2.	Klastry biznesowe i ich cechy	173
6.3.	Typy klastrów biznesowych	176
6.4.	Inicjatywy klastrowe i zarządzanie klastrami	181
6.5.	Metody identyfikowania klastrów i warunków ich tworzenia	188
6.6.	Założenia metodyczne prognozowania ekonomicznych wyników klastrów	205
Rozdział 7.	Wybrane determinanty rozwoju klastrów biznesowych	211
7.1.	Kapitał społeczny	211
7.1.1.	Pojęcie i istota kapitału społecznego	211
7.1.2.	Wpływ kapitału społecznego na formy współpracy podmiotów	215
7.1.3.	Kapitał społeczny Wielkopolski w świetle badań empirycznych	218
7.2.	Znaczenie bezpośrednich inwestycji zagranicznych w rozwoju klastrów	223
7.3.	Wejście Polski do strefy euro a konkurencyjność MSP i klastrów	226
Rozdział 8.	Praktyczne aspekty rozwoju klastrów. Świat — Europa — — Polska	229
8.1.	Prezentacja klastrów w regionach	229
8.1.1.	Klastry w Andhra Pradesh (Indie)	229
8.1.2.	Inicjatywy klastrowe w Kazachstanie	232
8.1.3.	Budowa klastra oprogramowania w stanie Parana (Brazylia)	234
8.1.4.	Klastry w fotonice	237

8.1.5.	Klaster płytek ceramicznych w Hiszpanii	242
8.1.6.	Superklaster nanomateriałów w Niemczech	245
8.1.7.	Przykłady klastrów w dziedzinie biotechnologii	248
8.1.8.	Wybrane klastry high-tech w Polsce	254
8.1.9.	Klaster meblarski w Swarzędzu	260
8.1.10.	Klaster firm szkutniczych w Ostródzie	264
8.2.	Klastry wysokich technologii w Polsce — czynniki sukcesu i bariery rozwoju	269
8.2.1.	Wprowadzenie	269
8.2.2.	Metodyka badań	270
8.2.3.	Analiza czynników sukcesu	271
8.2.4.	Analiza warunków sukcesu	273
8.3.	Rola instytucji innowacyjnych w rozwoju klastrów i regionów w Polsce	277
Streszczenie		281
Summary		285
Bibliografia		289
Indeks rzeczowy		301